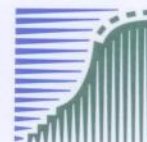

S. de Beijer
Willem Alexanderstraat 38
6668 CD RANDWIJK

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van
27 februari 2010

uw kenmerk
SB1002

ons kenmerk
FF/75C/2010/0095.
bes.afw.jdj
doorkiesnummer
0800 - 22 333 22

datum
29 juni 2010

onderwerp
Flora- en faunawet
art. 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

bijlagen

Geachte heer de Beijer,

Naar aanleiding van uw verzoek van 3 maart 2010 en de aanvulling hierop van 16 april 2010, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2010/0095 om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee. Ik kan u de gevraagde ontheffing niet verlenen, omdat er geen sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Dit houdt in dat het toegestaan is de voorgenomen werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de in deze brief genoemde maatregelen worden uitgevoerd. Verder in deze brief staat vermeld wat daarvoor de redenen zijn.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Nieuwbouw Bredeweg 8, Randwijk" gelegen in de gemeente Overbetuwe ten zuiden van Randwijk, één en anders zoals is weergegeven op figuur 1 in het bijgeleverde rapport "Quickscan flora en fauna" van 1 december 2009 en Hoofdstuk C van het bijgeleverde rapport "Nieuwbouw Bredeweg 8, Randwijk" van 26 februari 2010. De werkzaamheden omvatten de sloop van de huidige bebouwing (een woonhuis en 2 schuren) en het bouwen van een nieuw woonhuis met eventueel een schuur. Daarnaast zal aan de westzijde van het plangebied een sloot worden gegraven en komt er een poel in het weiland te liggen. Langs de sloot wordt een haag geplant. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis, huismus en de steenuil, voor de periode van 1 juli 2010 tot en met 31 december 2012.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Datum
29 juni 2010

Kenmerk
FF/75C/2010/0095

Vervolgblad
2

Vogels zijn beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels wordt alleen ontheffing verleend indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vaste rust en verblijfplaats

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld nesten, holen, burchten) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats (eventueel soort hier noemen)

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De functionaliteit van deze beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen gaat door het uitvoeren van de werkzaamheden achteruit of wordt (volledig) aangetast. De vaste rust- en verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan de beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen. Onder bepaalde omstandigheden kan het zelfs zo zijn dat aantasting van een - op zich zelf niet beschermd - gebied deze functionaliteit van de beschermde vaste rust- en verblijfplaats aantast en derhalve leidt tot overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is niet binnen het plangebied aangetroffen. De gewone dwergvleermuis is een soort waarvan de aanwezigheid met relatief kleine inspanning vrij gemakkelijk aan te tonen valt. Gezocht is naar de mogelijkheden voor vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen in de te slopen woning. Deze mogelijkheden blijken hier niet aanwezig te zijn. Bovendien is met gericht vleermuisonderzoek op 26 maart en 30 maart 2010 geen activiteit waargenomen. Voor goed vleermuisonderzoek is deze datum echter niet representatief. Daarvoor zou later in het seizoen en op meerdere ochtenden/avonden geïnventariseerd moeten worden. Om toch zeker te zijn dat er zo weinig mogelijk schade aan de soort wordt toegebracht stelt u de volgende mitigerende maatregelen voor:

- Aan het huis aan de overkant zal een vleermuiskast worden geplaatst, voorafgaand aan de sloop van het huidige woonhuis.

Datum
29 juni 2010

Kenmerk
FF/75C/2010/0095

Vervolgblad
3

- Direct voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden zal onderzoek naar eventueel toch aanwezige dieren plaatsvinden.
- De sloop zal plaatsvinden in de periode dat er weinig versturende invloed van uitgaat: in het najaar. Mocht zich op dat moment toch een rustplaats bevinden in het woonhuis of de schuur, dan zal de sloop worden uitgesteld.
- In de buitenmuur van het nieuwe woonhuis zullen op geregelde afstanden ventilatieopeningen worden aangebracht die dwergvleermuizen toegang bieden tot de spouw.
- Het uitvoeren van de mitigerende maatregelen zal gebeuren onder leiding van een deskundige¹ op het gebied van vleermuizen.
- De regels van de Gedragscode voor Bouwend Nederland worden in acht genomen.

Hoewel het veldonderzoek erg vroeg in het jaar heeft plaatsgevonden kan aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis echter – rekening houdend met de afwezigheid van geschikte verblijfmogelijkheden – al met voldoende zekerheid worden uitgesloten. Hierdoor worden er geen verbodsbepalingen van de flora en faunawet overtreden en is een ontheffing dan ook niet nodig. We raden echter wel aan om de door u voorgestelde mitigerende maatregelen toch uit te voeren.

De huismus en de steenuil

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

¹ Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Datum
29 juni 2010

Kenmerk
FF/75C/2010/0095

Vervolgblad
4

Nesten van de huismus en de steenuil vallen onder de definitie van het begrip nesten in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit type valt buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot deze soorten.

De huismus is niet binnen het plangebied aangetroffen. Op enige afstand zijn wel een aantal exemplaren waargenomen (maximaal 3). Ook de steenuil is binnen het plangebied niet aangetroffen. Wel zijn er braakballen binnen het plangebied aangetroffen. Steenuilen beschikken over een groot territorium. Op een afstand van 50 meter ten opzichte van het plangebied zijn recent nog twee exemplaren waargenomen in nabijheid van een nestkast. Hierdoor en door de vondst van de braakballen in het te slopen gebouw is met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te verwachten dat de steenuil ook van de te slopen gebouwen gebruik maakt. Door de sloop zal een benutte rustplaats van de steenuil verloren gaan. Om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus en de steenuil te waarborgen stelt u de volgende maatregelen voor:

- Er wordt gezorgd voor vervangende rust- en verblijfplaatsen ruim voorafgaand aan de werkzaamheden.
  - In één van de aan te planten hoogstambomen zal vóór de sloop van de bestaande bebouwing een nestkast worden aangebracht voor de steenuil. De kast zal zo worden gemaakt dat geen oververhitting door de zon kan plaatsvinden. Daarnaast zal een andere nestkast in stand gehouden worden op het tegenoverliggende perceel Bredeweg 61.
  - Ten behoeve van huismussen zijn inmiddels, voorafgaand aan de sloop van het bestaande woonhuis, een achttal mussennestkasten opgehangen aan de zuid- en oostgevels van de tegenoverliggende woning.
- Daarna worden de potentiële rust- en verblijfplaatsen onbruikbaar gemaakt in de tijd dat van deze plaatsen geen gebruik gemaakt wordt.
- Direct voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden zal onderzoek naar eventueel toch aanwezige dieren plaatsvinden.
- Voorafgaand aan de sloop van de bestaande bebouwing zal een landschappelijke beplanting en inrichting worden aangelegd, geschikt voor de steenuil (kleinschalig, met boomgaard). Omdat deze voorzieningen worden aangelegd voorafgaand aan de sloop van de gebouwen, en omdat in de huidige vorm de gebouwen reeds zo ver zijn onttakeld en gestript dat deze niet meer aantrekkelijk zijn voor de steenuil, is van de werkzaamheden zelf geen negatieve invloed te verwachten. Dit zal temeer zo zijn, omdat de landschappelijke beplantingen relatief ver achter de te slopen gebouwen ligt.
- Mocht zich tijdens de sloopwerkzaamheden niettemin een broedgeval voordoen in het woonhuis of de bijgebouwen die gesloopt worden, dan zal de sloop worden uitgesteld tot het broeden is afgerond en de jongen zijn uitgevlogen.
- De sloop van de gebouwen is gepland voor het najaar 2010, zodat er dan geen broedactiviteit verwacht hoeft te worden.
- Na de bouw van het nieuwe woonhuis zullen opnieuw drie mussenkasten worden aangebracht aan het nieuwe huis of het bijgebouw.

Datum
29 juni 2010

Kenmerk
FF/75C/2010/0095

Vervolgblad
5

- Het uitvoeren van de mitigerende maatregelen zal op aanwijzing en onder controle van een deskundige¹ op het gebied van vogels gebeuren.
- Verder zullen de regels van de Gedragscode voor Bouwend Nederland in acht worden genomen.

Door het nemen van bovenstaande mitigerende maatregelen komt de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil niet in het geding. Er gaat geen nestgelegenheid voor de steenuil verloren, slechts een vermoedelijke rustplek. Bovendien worden de sloopwerkzaamheden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de steenuil om negatieve effecten binnen het territorium van deze exemplaren te beperken. Het aanbieden van nestkasten én inrichten van het landschap is kwalitatief bevorderlijk voor de ecologische functionaliteit van het leefgebied van de steenuil. Er gaat geen nestgelegenheid van de huismus verloren. Door het uitvoeren van bovenstaande maatregelen, in de door u genoemde volgorde, wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet overtreden worden. Een ontheffing is dan ook niet nodig.

Aanbevelingen

Het wordt aanbevolen om in een kleine straal rondom de mussenkasten heen, voldoende rust en vluchtmogelijkheden te bieden in de vorm van groene begroeiing en groen blijvende struiken.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Besluit

Gelet op het voorgaande wijs ik uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af.

Conclusie

Dit houdt in dat het toegestaan is bovenstaande werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren, mits de door u voorgestelde maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken "Quickscan flora en fauna" van 1 december 2009, hoofdstuk P.Q en R van het rapport "Nieuwbouw Bredeweg 8, Randwijk" van 26 februari 2010 en de aanvullende gegevens van 5 april 2010 worden uitgevoerd.

Datum
29 juni 2010

Kenmerk
FF/75C/2010/0095

Vervolgblad
6

Ik wijs u erop dat als u de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken niet conform het projectplan uitvoert, u (mogelijk) toch ontheffing van de Flora- en faunawet nodig heeft.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een soort die genoemd is op bijlage IV van de Habitatrichtlijn dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Habitatrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Habitatrichtlijn zijn:

- Bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Als u toch een ontheffing nodig heeft voor een vogelsoort dient u voor het verkrijgen van deze ontheffing voor het project een belang, genoemd in de Vogelrichtlijn, aan te tonen. Indien dit belang niet kan worden aangetoond, wordt de aanvraag afgewezen en mag u het project niet uitvoeren. De belangen genoemd in de Vogelrichtlijn zijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- In belang van de bescherming van flora en fauna.

Daarnaast wijs ik u erop dat als u afwijkt van de maatregelen zoals genoemd in de bij de aanvraag gevoegde stukken, zonder ontheffing of goedkeuring aan te vragen, u zeer waarschijnlijk in overtreding bent van de Flora- en faunawet. Ik kan dan door bestuursrechtelijke dwang toe te passen de strijdige situatie alsnog beëindigen. Dat kan betekenen dat een last onder dwangsom wordt opgelegd, of dat bestuursdwang wordt toegepast. Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Flora- en faunawet bepaalde.

Wanneer u al leges heeft betaald dan betalen wij u deze zo spoedig mogelijk terug.

Gedragcodes

U geeft aan dat u gebruik zult maken van de goedgekeurde gedragscode van Bouwend Nederland. In het algemeen geldt dat indien u van de vrijstelling voortvloeiend uit een reeds goedgekeurde gedragscode of gedragscodes gebruik wilt maken, er aantoonbaar conform die gedragscode gewerkt moet worden.

Indien u tijdens de uitvoering van de werkzaamheden soorten aantreft welke vallen onder tabel 3 uit de folder Buiten aan het werk van het Ministerie van LNV en uw activiteiten vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, dan dient u voor deze soorten alsnog ontheffing aan te vragen.

Datum
29 juni 2010

Kenmerk
FF/75C/2010/0095

Vervolgblad
7

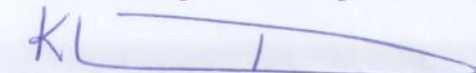
Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een bezwaarschrift indienen. Stuur het ondertekende bezwaarschrift naar Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval het aanvraagnummer FF/75C/2010/0095 en de datum van de beslissing.

Op onze internetsite www.minlnv.nl/loket/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het indienen van een bezwaarschrift.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

A handwritten signature in blue ink, consisting of the letters 'KL' followed by a stylized, elongated horizontal stroke.

B. Kluivingh - Deetman